

מכתבו הגיעני צום אהמול, וכנס מרידנא עובא וימן שכי"מ י"י ממכר להשיבו חיקף ומיד כנוי להשיבו עכ"פ צקלרס. וכנס חוכן מכתבו שכתחלתם לעשות המקור צאופן שמקור הנביעס יכיס צקרקע המקור שטובלין צו וכללי המנקס את המקור לא יגיע עד צקרקע כלל אלא עד המקור שנשאר עוד מתחתיו שיפור מקור צריח, וכרצ הגאון הצ"ד שליט"א חשש לא שמה צריות כימים יכיס צלן נהשד שאחר שינקס את המקור ינקס עוד על ידי כלים, ולכן המליא לעשות מקור על גבי מקור והמקור כתחתונה יכיס מכוסס צאימפגע וצו נקצים ועליו יכיס נצנכ המקור בעליונה, וצאז אחס חוששים למ"ש צד"ח (ח"צ יו"ד סימן פ"ח) וצעמק שאלה (חיו"ד סימן י"ט) שאסור משום נילוק.

א

ובאמת שני אלו החששות אינם לפע"ד, דמכ שחשש כה"ג שליט"א שמה צצן כנחשד יוסף לנקות צכלים אינו מוצן כלל למכ יעשכ כן צצן לאחס חופלת, וכלא אף צמכ שמצואר צחוספתא (פ"ו כ"צ) לכחמיר צמקיס שצליה נכרים כרצ הצ"י צר"ס ר"א ח"ל: ותימא צמאי חששו שמה ערחו הנכרים לזלפכ צכדי ונראה דשמה זילפוכ כדי לבוריקב מן כמים כמלוכלים ומילאזכ מים נקיים לרחון צכס גופס. ומצואר עוד צש"ך ס"ק ע"ז דאין לחוש צעוצדי כוכצים שמה נעל משם מים וכחליפו אלא כשנכנס צחליפין כדאיתא צחשו' כרצ"ש (כלל י"ח ס"ח ח') שמתוירא שלא יפסיד שכרו שלא יעצלו צו כנשים ע"י שכם סרוחים לא כמ"ש הצ"י שיהיו נקיים לרחון צכס גופס בא לא יכ לא חיישין שמה כיוון להכשיל עכ"ד. וכ"ז שיך לומר אס המקור הוא של הצלן עצמו ואס לא תכיס נקיס ילכו למקור. אחרת, אצל צמקומות האלו שהמקור שיך להקכל ואין להם מקור אחרת לילך אלא שמה וכצן המנקס המקור הוא לעשות ציווי הקכל וכצ"ד המצקשים ממנו נקחין המקור, מכ"ת יעריה לעשות יותר ממכ שמצקשים אדרכב מצווין עליו שלא לנקות יותר משיפור זה, לא שיך למיחש כלל שיטריח לצקש כלים אחרים להכשיל דוקא. וזכ מוצן שאינו שיך כלל לומר שיעשכ כן לנקות גופו צהמקור כמו שכתב הצ"י, דכרצב מימות ואמצאות יש לו שס לנקות גופו, וגס כי צאמת המקור חוכל להיות נקיס עצמיו"ט גס צדרך זה.

הן אמת שצמקוס שצריך אחכ חיקון ועשייה או אחכ כשגכח אפילו מופטת יש לחוש לעולס אס הצלן אינו י"ש שמה לא ישים אל לצו כלל להשגית, אצל לא צנידון כזכ שאינו צריך כשגכח כלל וכלל לא אלא לעשות

שס צמקמו אינם דוחקים ב"כ לירד דרך הנקצ של שפ"כ למטכ תחת הטעלה, ואינו דומה כלל לכיכא שכל כמים כולו צמקוס א"י צלי כפסק ד"ס צילה צלח לגמרי, וא"כ נשארו כמים שלמטכ צהכשרס ונכשרו. גס כמים שלמטכ ע"י חיבורס דרך הנקצ כשפ"כ לכמים דלמטכ וזכ עככ נכוסכ וצורורכ לפענ"ד, מ"מ כדי לחוש אולי צומן ארוך מתערצים לאט לאט אף דרך הנקצ כשפ"כ נכון לעשות גס צור שני כמ"ש צד"ח זלכ"כ. מוצן שצריך לעשות כטעלה צאופן שיהיכ אפשרות ליקחכ משם צעת שירא כדי לנקות כל הצור ולהחליף כל כמים לגמרי.

ודרוצה לאת גס זכ שיצואו כל כמים שאוצים דרך זריעכ למקור כשרכ ולא יצוא לשום צור מים שאוצים צלח זריעכ כמראה שומכ לזכ דעת כחת"ס, צריך לעשות ע"ז צור שלישי לצריעת כמים, אמנס אס קשכ לעשות ג' צורות צריך לעשות שני צורות כר"ל דכיונו שאחד יכיס ע"י כשקכ צתמידות וצטעלה צאמלע וכשני יכיס להשקכ כרגע כמ"ש צד"ח.

ומלכד הצורות כנעשים צריך לעשות עוד אומר של מי גשמים שיהיכ מוכן מי גשמים כשרים צעת שירא להחליף מי הצורות, כי אס אין שס אומר של מי גשמים א"א להחליף כמימות אף צכמכ שנים כי א"א לשאוצ הצורות דשמה צעת שיטריכו למלאותם לא יכיס גשמים וישארו צלי מקור מי יודע עד כמכ עד שירדו גשמים, וזכ וודאי חסרון גדול כן צענין כהכשר וכן צענין כנקיות, אצל כשים מוכן אומר של מי גשמים אפשר להחליף כמימות כל עת לפי ראות עיני כמורה.

ומצובן שכל כמימות כצאים להצורות כן כמי גשמים וכן כשאוצים ככל צריך לצוא ע"י כמשכ צקרקע כראוי לצלע כדין כמשככ, וזכ מופיל כרצכ להפיקון כמוצן, וצמקו"א כארכתי צכ"ז לצרה כענינים וכאן לא כתצתי אלא הקיזור תמליח כדצרים למעשכ.

כך יואל טייטלבוים

סימן פ

צ"כ, יום ד' פנתם תרפ"א לפ"ק, קראלי יל"י

אל כבוד ידידי הרבני הנגיד המפואר מ"מ בתורה ובחסידות כש"ת מוה"ר יצחק אייזיק לעפקאוויטש ג"י.

מעשה זכונת לכיפוך ח"ו. ורוב מקומות היראים ואנשי מעשה ... (חסרים כמה שורות).

ובמקום אחד שהיו לריבין לבטירות המקוב בתחתונה... וכמעין אינו עוז ויכח מכאן. לבחמין זמן ארוך עד שיכח שיעור מקוב גם למעלה וא"ל שיכח בעיר בלי מקוב כיכ הכרח לסמוך לפעמים על חיבור המקוב בתחתונה ופ"ל ברגיש שם ת"ח אחד צפת עזילתו שהנקבים המעצבים את המקוואות הם נסתמים ברפא ועיט וכו' בלי חיבור ונעשה מה רע גדול בעיר ותיקנו אז ששיצרו את הכיסוי וראו שנתקצן שם הרבה רפא ועיט וברחיבו אז את המקום גם הנקבים ברחיבו ועכ"פ צרכות כימים יותר יש מקום לחוש לזה באופן.

ב

אמנם מ"ש לחוש במקוב פ"ג מקוב מטעם נילוק שאסרו דר"ח ובעמק שאלה, זה אינו, דכס לא אסרו אלא כשקוואות רחוקים זה מה ואינם מחוברים אלא ע"י סילון הכולך מה לזה, אבל אם הם פמוכין יחד ואינו מפסיק אלא דופן בלימעט אינו בכלל נילוק, וכמזכיר זה להדיא דר"ח שם בתשו' הכול סימן פ"ח להגאון מקאליש ז"ל אחר שהאריך לכוין לאסור מטעם נילוק כתב וז"ל: גם מ"ש מעכ"ת שראה מנהג מגאונים שמתעבדים מהתחתון את המקוב העליונה שאלה שאזין שגב זה וזוודאי אם כל המקוב נתעצב בזוודאי אמרין לכ"ע קטפרם חיבור וכו' דאמרין צע"ל (דף ע"ב ע"ב) שפחסתו ללוותיו וכו', וא"כ משו"כ היכא דהמים נוגעים כל העליונים בתחתונים ורק שפסיק אחת נסרים שאינם כלים ברי הם ממש אחד ולא לריכי לגי"ל ולא לקטפרם משא"כ אם רחוקים כמה, והנה מה שהתירו הגאונים מיירי זוודאי שלא היו המים רחוקים דאם כמה נמוכים הרבה בלתי פסולים דכ"י זוחלן ח"ו שהמה סמוכים ז"ל וכו' שפוסים במקומות שפוזלן בארגז חלוי בחזלן שמשלשלין בארגז עד סמוך למים שלא יכ"י אצל וצכ"ג ב"י חיבור אצל צד"ד שהמים נמוכין הרבה וכל חיותן ע"י חיבור צילוק וודאי אינו חיבור לכ"ע וכו' עכ"ל ... (חסרים כמה שורות). [וצפיתן ל"י כחמיר בשליבות משום קטפרם וכתב] ח"ל הלא חוכלו לבחמל בתחתונה על פי אומנים בקיאים אשר בעת שיכח המקוב אלימה מחוברת לבחמין כיצד ולעבול על נסר רחב חוד כמעין הנקרא שלחן וזה יכ"י מנוקב או יכ"י של אבן ומנוקב יעיי"ש. ומראה מה דהפסק האבן לא חשבו לנילוק וקטפרם

כלל. ואפשר להסביר בחילוק ע"ד שכתב ב"י סוף סי' ר"א על קושיית המדני (כלכות מקוואות סימן תשמ"ו) צ"ס ראב"י"כ האך פוזלן צנבר וכלל הוא קטפרם דרך ירידתו, וסו"ס ב"י דאפילו אם תמני למר דכולו משופע קל"ל דאין אותו שיפוע מיקרי קטפרם אלא כשהוא משופע ביותר. וי"ל דמקום השליבות חושבו לשיפוע יותר מקרקעית הנהר משא"כ שני המקוואות שפומדין בשוכ וסמוכין ממש ואין שם אלא דופן המפסיק עדיף יותר. (וע"ע צפ"ת אמרי יוסף ח"ב י"ד סימן ע"ג אות ד').

ובתוס' ע"ד דף נ"ו ע"ב גבי הא דאמרין גרנותי גופה צמאי קמיתסרל צילוק בקצו: וא"ת אי"כ מה שצנת כיכ לנו לאסור מטעם נילוק וי"ל דשאי"כ דכ"י נילוק צר נילוק דמגה לגרנותי ב"י נילוק אחד ומגרנותי לצור נילוק שני וא"ת הא אין כאן רק נילוק אחד דכ"י שהגרנותי עשוי נקבים נקבים אי"כ נופל זוודאי מן הגה לצור וי"ל דכ"י דנקבי בגרנותי אינם עשויים ציושר אלא מן הצדדים אי"כ לאו חד נילוק הוא, ואעפ"י צמסקא מסיק בגמ' דאיירי בפחסתו צורו ולכן לא ב"י נילוק כלל ופירש"י ז"ל שפחסתו צורו שנתמלא בצור עד שכיב כיין ועפ"ה צולו בגרנותי, ברי שגרגרנותי אף שהנקבים כמה בצדדי הכלי למעלה מן השוליים שמשום זה כיכ חשבו לנילוק שני אבל כיון שהגיע כיין ונגע צולו הכלי שמתחזן תו לא מיתעב חיבור כיין שפ"י נקבי בצדדין אף שהם למעלה מן השוליים אפילו לנילוק אחד דכ"י שפחמיות הכלי [שכ"י] הוא צחורו נוגע שם ב"י כפחיסה צלוחית ואין זה נילוק כלל, וצדף ע"ב שם כתב רש"י ז"ל שפחסתו ללוותיו וכו' גופה אחת לאשמעין דלא תימא הא נמי דמיא לנילוק, ובתוס' בקצו פשיטא דאסור כיין דפחסתו ללוותיו, ולפי כ"ל אפשר לבין דעת רש"י ז"ל דכ"י דכ"י נוגע רק צולו הכלי שמתחזן וכתבנת יין הוא מצפנים וא"כ יש סבירא לומר דדופן הכלי הוא מפסיק ואינו ח' ממש ודמיא לנילוק ואשמעין דאין בדופן נקרא הפסק כלל לענין זה, ולדעת בתוס' נראה דגם זה פשיטא ליה שלא כולך לאשמעין.

ועכ"פ מבואר בסוגיית הש"ס שאם אין לריבין לחצר ע"י קילוח או סילון אינו בכלל נילוק כלל ואין חולק בדבר, וא"כ גם דופן בלימעט אינו יותר מאבן או נסרים במחבר דר"ח זכ"כ. אך זה ודאי שאין לעשות דופן כזה מחובר עם שארי הדפנות שצדדי המקוב באופן שלא יכ"י באפשרי לעלולו ולבגזיו משם לעולם, שצרכות כימים יוכל להיות שם קלקול גדול ולא יכ"י נראה לשום אדם, אך יכ"י נעשה באופן שיכ"י רק מונח על אחת

סימן קפ"א) אף דאפשר למאן אחי גדולים מקילין
חבל כזר אמרו (צעירובין דף ג') [עין תוספתא מקולות
פ"ב כ"ג ותשצ"ץ ח"ג סימן ל"ג] כל שיעורי תורה
להחמיר, וכל מקום הנוגע לאיסור תורה רוב כגדולים
מחמירים בדעת החת"ס ז"ל, ומכ"ש במקום שכתבו
בראשונים ז"ל לאש אף לדעת יחיד (עין תשצ"ץ
ח"א סימן י"ז) ק"ו במקום שהמחמירין מרובין וגדולים
שלין לבקל ח"ו בטבתן של ישראל.

וכנו פתח בכתפי ידינו דושת"כ באכצב רצב

בק' יואל פייטלבוים

סימן פא

(* קלאדנא — צענין בעומק שלי צו זרת למעלה
מעיבורו (עין י"ד סימן קל"ח סעיף ל"ה), ואם
יניחו במים לצוא בגובה כל כך יש חשש שלא יכיו זוחלין
למעלה מהחיצה בשעת טבילה. גם צענין הנקבים, לעשות
שני נקבים, אחד בעין צנין צסיד וגפסית, ואחד יכ"י
פתוח, ללאח ידי שניהם לדעת ברמב"ם ולדעת ברא"ש
ז"ל (עין י"ד סימן ר"א סעיף ז' וסעיף מ' ובאחרונים).

זאדאמ — לעין צמח שצאים במים מבצאר, ובצאר
לא מעשה צבכש צלי חערצת שצאים, וזמנים צאים
צבמשכ ע"ג קרקע, וסמוך להמקום עוצרים דרך
ברשת שקורין רעשעטקע וכו' של צרל כדי לסנן במים
מכעפרורית, גם סמוך להרעשעטקע כנ"ל יש סילון של
עץ. גם לריך לחקן שני הנקבים כאשר במקום כנ"ל.
גם לעין אס אין במים צאים בשעת טבילה עד סמוך
להנקב אשר במים צאים דרך שם שלא יכיו זוחלין. גם
לעין צברשת כנ"ל אס אין צו צית קיצול.

לאקאמ — לעין צמח שצאים במים מוכר קטן, ואינו
ממקום גומת המעיין עלמו רק נמשך מהכר, וכפי
מה שאומרים אינו מעיין במכא, ואין צו מ' סאכ
צמקום אחד, גם שואצין משם מים צכלים וזמנים צאים
צבמשכ על גבי קרקע, וסמוך למקום עוצרים על גבי
הרפח של צימעגע ומשם נמשך להמקום, וסמוך למקום
יש נקב סתום ע"ג קרקע שצעת שנתמלאה במקום
פותחים זה הנקב כדי שיצא המים לשם ולא להמקום,
וצעת טבילה נגזרים במים מחמת הטבילה עד סמוך
להנקב זוחלין דרך שם, ומקלת במים צאים צחצח אחר

צליעות שם נעשים צדופי המקום שצדדים ויכיה
צאפשרי למלטלו ולהגזיכו בכל פעם. ופ"א כשוכרתי
צמקום א' שחתה דגלי לעשות מקום ע"ג מקום מחמת
אחיה סיכא שאתצוב להלך לוייתו עוד לעשות דופן זה
מכרצב חתיכות כי כשהוא צחתיכא אחת הוא גדול וכד
מאד וכו' דבר קשה להגזיכו בכל פעם ומונע בהשגחה
משא"כ כשהוא צמח חתיכות, וגם לוייתו לעשות בכל
חתיכה וחתיכה נקב רחב משפ"כ שאם ח"ו יסתם נקב
א' לפי שעה יוכשר ע"י הנקבים האחרים.

ג

הנה צמקום שבעינינו עוצים ונקיים ונוצעים צחצח
וגם במקום היא גדול שמתה שיעור מקום הוא
חלק קטן מאד מהמקום וצאפשרי שחתיכה במקום נקיה
מאד צחכלית הניקוי אף אס מניחים שם שיעור מקום
שלין שואצין אותו לעולם שמים הנוצעין היטב מנקין
במים המועמין האלו וכאשר ראינו זה צעיינו צברצב
מקומות, שם צודאי לית טב מינה רק לעשות צאופן זה
לעבול צמקום המעיין ולהניח הכלי המנקא את המקום
רק עד המקום שישאר שם שיעור מקום לעולם, ואך
צמקום שבעינינו אינם עוצים ונקיים כראוי ואינם
נוצעים צחצח וצפרע צמקום שצמקום קטנה ג"כ ששיעור
המקום הוא חלק גדול מהמקום ששם אחר עבדור אחי
זמן בהכרח לשאוב אותה לגמרי עד קרקעית המקום
מחמת נקיות ואס המעיין אינו עוב יוכל להיות לפעמים
צעת כיוצא שצוכה זמן ארוך עד שנוצע מחדש ונשארין
צלי מקום, וסיכא זו קרב לי צמקום א' שכיח אחי
שצעות צלי מקום ויכיה לי למר גדול צדצר וכו' כחתי
לחפור מחמתיו כדרך מקום ע"ג מקום שיכיה לעולם
מקום כשירכ למטה, ואינו יודע מקומם, אמנם צאמת
אפשר ללאח ידי שניהם דכיינו להניח גם צמקום בעליונה
צלי א' מקום הנציעה צאופן שכתב כ"מ ר"י וגם להניח
הכלי שמתקין המקום עד המקום שישאר שם שיעור מקום,
ואפשר להוסיף עוד צאמלע המקום לחפור שיעור מקום
ולכסותו צכיסוי צימעגע ע"ד שכתבתי למעלה ולנקבה
כראוי כנ"ל ויכיה מסולק מה שחשש ברצ הגאון האצ"ד
שליע"א להציל הנחשד כי ישנו שם גם מקום כשירכ
למטה, ואס המעיין הוא עוב שלא יורכו להמקום
הצחתונה ויכיה עוד צבכשר ויתרון עלהו"ע ע"י מקום
הנציעה שצמקום בעליונה וצוה יסולקו כל הצרעמות
מכל הצדדין.

ד

ובענין שיעור מקום צודאי לריך להחמיר דשיעור
אלצב הוא לערך אלל כמ"ש בחת"ס ז"ל (חא"ח

(* רשימת מקומות הצריכים תיקון בגלילית
ארשיותא יצ"ו.